

Reserapport för deltagande i konferens 2023
Nina Olivier, privatpraktiserande målerikonservator

Tack vare resebidrag från ICOM, hade jag möjlighet att delta i ICOM-CC 20th triennial conference i Valencia, Spanien.

På denna konferens, där vi fick delta i föredrag, diskussioner, exkursioner och sociala sammanhang runtom i Valencia, samlades konservatorer inom alla möjliga materialkategorier och från en mängd olika länder (p.g.a. GDPR delades inga deltagarlistor ut).

Konferensen hölls måndag-fredag en vecka i september och inleddes och avslutades med paneldiskussioner runt konferensens tema "Working towards a sustainable past", där även konferensdeltagarna bjöds in att ställa frågor, komma med synpunkter och kommentera runt ämnet. Konferensen arrangerades som ett samarbete mellan ICOM, Universitat Politècnica de València (UPV), Instituto de restauración del Patrimonio (IRP) och Valencia stad.

Vi välkomnades på vackra Palau de les Arts av Valentias borgmästare, och fick därefter rapporter från ICOM-CC General Assembly, samt från de sponsorer som möjliggjort konferensen.

ICOM-CC Triennial lecture hölls av Luis Monreal och handlade om "The Challenges of conserving cultural heritage in conflict zones", närmare bestämt i Syrien och Afghanistan genom the Aga Khan Trust for Culture. Föredraget var mycket intressant och väckte många tankar och känslor runt arbete med kulturarvsobjekt i konfliktzoner.

Det vackra Palau de les Arts där konferensen inleddes.

Detta följdes av Sophia Labadi, som talade om Towards a Sustainable Past och om olika projekt hon deltagit i i Etiopien, Mocambique, Namibien och Senegal.

Öppningsdagens paneldiskussion hölls av Salvador Muñoz Viñas, som också var en av de ansvariga för konferensen, Sophia Labadi, Emily Williams, Jane Henderson, Laura Melpomeni Tapini, Anupam Sah och Abba Isa Tijani. Temat var "a sustainable past" och vad panelmedlemmarna förknippade med detta tema. Dessa frågeställningar väckte även tankar hos publiken, och långa samtal uppstod. Bl.a. diskuterades definitionen av begreppen sustainable och past och att betydelsen av dessa begrepp både är olika för olika personer, men även att de är föränderliga (i synnerhet sustainability). Det vi idag förknippar med hållbarhet, är kanske inte alls det man förknippar med det i framtiden.

Dag 2,3 och 4 av konferensen, hölls på olika platser på campus av Universitat Politècnica de Valencia, som också är det universitet som har konservatorsutbildning.

På campus hölls föredrag av konferensdeltagare från olika länder under de olika working groups som var indelade efter bl.a., men inte bara, materialkategorier. Man tilldelades scheman över alla presentationer och kunde välja och vraka utifrån egna intressen.

Föredragen höll en bred front, med allt ifrån tekniska studier, nya tekniker, äldre konserveringshistorik, frågeställningar och mycket mer. Inte alla föredrag var inriktade på konferenstemat, working towards a sustainable past, men de som var det, innehöll många intressanta teman och frågor inför framtiden.

Oavsett vad föredragen handlade om, utgjorde de allihop grund för ivriga diskussioner i kaffepauserna där det var lätt att socialisera och prata med konservatorer från andra länder, vilket ledde till spännande tankeutbyten.

Två av presentationerna under veckan hölls av svenska konservatorer; Fernando Caceres Jara från Nationalmuseum, vars föredrag handlade om konserveringen av en målning av Richard Bergh, och Johanna Sandström från Vasamuseet, vars föredrag behandlade saltutfällningar i läderobjekt från Vasaskeppet.

Fernando Caceres Jara från Nationalmuseum.

Johanna Sandström från Vasamuseet.

Eftermiddagen dag 3 vigdes åt s.k. Technical visits där man på förhand fått välja ett besöksmål utifrån en gedigen lista över konserveringsrelaterade projekt runtom och i Valencia. Jag valde att följa med till två kyrkor, den ena, Santos Juanes, under konservering och den andra, San Nicolas, nyligen konserverad. Ansvarig konservator för båda kyrkor, Dr. Pilar Bosch Roig, visade runt i kyrkorna, där även elever från konservatorutbildningen vid UPV jobbade i projekt.

Det var mycket spännande att få följa med till dessa kyrkor och få höra hur tankarna runt konserveringen gått. Man har i bägge kyrkor valt att rekonstruera ikonografin med hjälp av utskrivna bilder baserade på äldre fotografier, som fästs mot ytan, istället för att lägga traditionella retuscher för hand.

San Nicolas var även den kyrka där vi en kväll bjöds på konsert av studenter från Conservatori Superior de Música "Joaquín Rodrigo" i Valencia, som sjöng Valenciska och spanska verk från 15-1700-talen. Det var oerhört vackert, och studenterna var mycket duktiga.

Konserten introducerades som ett sorts samarbete mellan konserveringsutbildningen och konservatoriet. Konservatorerna bevarar de fysiska noterna, medan musikerna och sångarna bevarar sångerna. En vacker vinkel på kulturarvet – både det materiella och det immateriella.

Dr. Pilar Bosch Roig med anställda i Santos Juanes.

Studentkonsert i San Nicolas.

Utöver föredrag och technical visits, fanns även en Trade fair på campus UPV där utställare visade nya material, maskiner och utrustning relevant för konservatorbranschen. Under kafferasterna höll de även presentationer och demonstrationer man kunde välja att gå på. Jag valde bl.a. att gå på en sådan där Deffner & Johann visade hur nanorestore gel och produkter från Nasier kan användas på målningar.

Produkter från Nasier.

Demonstration av nanogeler hos Deffner & Johann.

Konferensens sista kväll hölls den traditionella konferensmiddagen, med mingel, som var mycket trevlig.

Den sista dagen hölls än en gång paneldiskussioner. Denna gång var temat "Museum as Influencers: The Agency of Conservation and Conservators". Sedan diskuterades ICOM Action Plan for Sustainable Development utifrån några key words: People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership.

Vi fick alla delta via en online noteboard där vi fick skriva in kommentarer och synpunkter på hur vi inom konservatorsfältet och ICOM kan bidra till en mer hållbar framtid. Bl.a. diskuterades kostnaden för att delta i konferensen, språket för konferensen (viss översättning i form av tolkar fanns på denna konferens, mellan spanska och engelska),

tillgänglighetsanpassning, och huruvida det alls är försvarbart att ha en fysisk konferens dit många tar sig med flyg. Det diskuterades även hållbarhet inom utställningar, såväl digitala som fysiska, återbruk av material, gröna material och annat som är viktigt att bära med sig i framtiden.

En medaljceremoni hölls för att uppmärksamma personer som är lärare, mentorer och inspiratörer och som har varit viktiga för ICOM och för konservatorsfältet.

Konferensen avslutades med en presentation av working group coordinators, och den nya styrelsen.

Sist men inte minst, presenterades platsen för nästa ICOM-CC, nämligen Oslo!

Tack än en gång till ICOM och resebidraget jag fick, som möjliggjorde denna berikande upplevelse!